

ת"פ (ירושלים) 62899-11-22 - מדינת ישראל נ' משה קירמה

בית המשפט המחוזי בירושלים

ת"פ 62899-11-22 מדינת ישראל נ' קירמה

לפני כבוד השופטת חנה מרים לומפ

מדינת ישראל

המאשימה

באמצעות רשות המיסים - אגף מע"מ יחידה משפטית ארצית

ע"י ב"כ עו"ד עבד למבאשר, שרון רגב ואלנה גטקין

נגד

משה קירמה

הנאשם

ע"י ב"כ עו"ד תמיר סולומון

החלטה

לפניי בקשה לחזרה מהודיה שהוגשה לפי סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982 (להלן: "**חוק סדר הדין הפלילי**").

רקע

- ביום 28.11.22 הוגש כתב אישום כנגד הנאשם אשר ייחס לו עבירות שונות מתחום המרמה וההונאה. הדיון בתיק החל ביום 5.1.23 לפני כב' השופט א' גורדון, וביום 19.9.23, לאחר תקופה ארוכה של הידברות בין הצדדים שכשלה, ולבקשת הצדדים, הורה כב' הנשיא השופט מ' סובל על העברת התיק להליך גישור לפניי (ג"פ 41130-09-23). במסגרת הליך הגישור, התקיימו שתי ישיבות, בימים 21.1.24 ו-8.2.24. בתום ישיבת הגישור השנייה הודיעו הצדדים, כי הגיעו להסדר טיעון לפיו כתב האישום יתוקן, כאשר הנאשם יודה בעובדותיו וירשע.
- במסגרת הסדר הטיעון הוסכם, כי התביעה תגביל עצמה לעתור להטלת עונש של 14 חודשי מאסר בפועל, בעוד שההגנה תהא חופשית בטיעוניה. כמו כן, הסכימו הצדדים לעתור להשית על הנאשם מאסר על תנאי בעבירות בהן הורשע, על פי שיקול דעתו של בית המשפט, ולהטלת קנס בסך 35,000 ₪. עוד הוסכם על הפקדת כלל הרכוש התפוס בתיק לחשבון רשות המיסים, ועל השבת המחאות שחוללו לידי הנאשם. בהתאם, הנאשם הצהיר שאין ולא יהיו לו טענות או תביעות כלפי המדינה בקשר לחקירה בתיק דנן, לרבות הליכי תפיסה וחילוט שנערכו במסגרתו והליכי רכוש וגבייה. אף הובהר, כי תחולת הסדר הטיעון היא במישור הפלילי בלבד ואין בו כדי לגרוע או להשפיע בכל דרך שהיא על נקיטת הליכים במישור האזרחי.
- בעת שהוצג הסדר הטיעון, הסביר בית המשפט לנאשם כי הוא אינו כפוף להסדר הטיעון שאליו הגיעו הצדדים, וב"כ הנאשם מסר שהסביר לו את הסדר הטיעון, הקריא לו את כתב האישום המתוקן והנאשם מסכים להסדר הטיעון ומודה בעובדות כתב האישום המתוקן. באותו הדיון, הצהיר הנאשם לפניי בית המשפט: "**אני מאשר את דברי בא כוחי ומודה באמור בכתב האישום המתוקן**".

4. בהמשך, על יסוד הודאת הנאשם בעובדות כתב האישום המתוקן, הוא הורשע בעבירה של קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות ובצוותא, לפי סעיף 415 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "**החוק**") בצירוף סעיף 29 לחוק, בריבוי עבירות של מסירת מידע כוזב במטרה שלא יהיה דיווח ובצוותא, לפי סעיף 3(ב)(1) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס-2000 (להלן: "**חוק איסור הלבנת הון**") בצירוף סעיף 29 לחוק, ובעבירה של ניכוי מס תשומות ללא מסמך כאמור בסעיף 38, לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975.

5. כתב האישום המתוקן חובק שלושה אישומים, ובמבוא שלו צוין כי בתקופה הרלוונטית, בין יוני 2012 ועד פברואר 2015 או בסמוך לכך, פעל נש"מ סיגל דוגה והוא נרשם על שם סיגל דוגה ונוהל, בין היתר, על ידי בעלה, ירון דוגה. בתמצית, על פי עובדות האישום הראשון, ביום 18.4.13 חתם הנאשם עם סיגל, בתיאום עם ירון ובהנחייתו הסכם הלוואה על סך 390,000 ₪ ובאותו יום חתם עם ירון הסכם שותפות והשקעה בנש"מ סיגל דוגה וחלוקת רוויים בשיעור 50% לנאשם ו-50% לירון. החל מאותו יום ועד ליום 11.5.14 עבד הנאשם בנש"מ סיגל דוגה ושימש בתפקיד בבחינת נושא משרה. כמו כן ביום 11.5.14 הגיש הנאשם יחד עם סיגל, על דעת ירון ובהנחייתו, טופס עדכון תאגיד לאגף שוק ההון במשרד האוצר לצורך חידוש רישיון נש"מ סיגל דוגה, במסגרתו הצהיר כי סיגל היא בעלת השליטה בו והוא נושא משרה/מנהל בנש"מ. לבקשת החידוש צורף תצהיר חתום על ידי הנאשם בפני עורך דין ובו הצהיר, כי הוא אינו פועל כנאמן עבור אדם אחר, וכי אין עוד אדם אחר מלבדו ומלבד סיגל שהוא בעל שליטה, ניהול או הכוונת דרכי פעולה בנש"מ סיגל דוגה. בנוסף, הצהיר הנאשם, כי הוא מתחייב למלא אחר הוראות החוק על תיקונו ואת הצווים מכוחו, וכי כל הפרטים והמידע שנמסרו נכונים ומלאים. עם זאת, באותה העת ירון היה נהנה בנש"מ סיגל דוגה ו/או מנהל ו/או בעל שליטה ו/או בעל יכולת שליטה, ניהול והכוונת דרכי פעולה של הנאשם, והנאשם עבד עמו וידע זאת. בהסתמך על בקשת החידוש לשנת 2014, אושר חידוש רישיון נש"מ סיגל דוגה לשנת 2014 במרשם נותני שירותי מטבע והנאשם נרשם כנושא משרה החל מתאריך 11.5.14. במעשיו אלה קיבל הנאשם במרמה, בצוותא ובנסיבות מחמירות את חידוש רישיון נש"מ סיגל דוגה לשנת 2014 תוך הסתרת מעורבותו ותפקידו של ירון בנש"מ סיגל דוגה. הנסיבות המחמירות באות לידי ביטוי בעצם היות המרמה כלפי הרגולטור.

6. על פי עובדות האישום השני, במהלך התקופה הרלוונטית, במקרים רבים פעל הנאשם ביחס עם ירון ואחרים, בניגוד לחובות דיווח שונות לרשות לאיסור הלבנת הון החלות על נותן שירותי מטבע. כך, נוכח בנש"מ סיגל דוגה 1,427 המחאות המשוכות על שם נש"מ שיא שי עד בע"מ על ידי חברה של קבוצה עבריינית שפעלה להפצת חשבונות מס פיקטיביות לעוסקים שונים תמורת תשלום. פעולות הניכיון נרשמו תחת 11 כרטסות על שם חברי הקבוצה השונים. במהלך עבודתו נהג הנאשם לנהל מעקב רישום ידני של חלק מפעולות הניכיון שביצע ובהמשך, ובהסתמך, בין היתר, על רישום זה, נרשמו פעולות הניכיון בכזב בכ-11 הכרטסות על ידי ירון או מי מטעמו, כך שיחזו להראות כאילו בעלי הכרטסות הם מקבלי השירות. זאת למרות שמקבלי השירות בפועל, במרבית המקרים, היו אנשים שונים וביודעו, כי מנהיג הקבוצה העבריינית הוא השולט בפועל בכרטסות ובכספים וככזה הוא מקבל השירות האמיתי. סך כל פעולות הניכיון שנרשמו ב-11 הכרטסות עמד על 107,839,408 ₪ (להלן: "**הרכוש**"). כמו כן, במהלך התקופה הרלוונטית, במקרים רבים, ביצע הנאשם פעולות ניכיון בעצמו או על ידי ירון או מי מטעמו ובידיעתם, כך ששווי

השירות שניתן במצטבר עולה על 50,000 ₪ ומחייב דיווח לרשות לאיסור הלבנת הון, אך הנאשם נמנע מדיווח על פעולות הניכיון כנדרש לפי חוק, בסך כולל של 15,794,172 ₪, וזאת הגם שנראה כי פעולות הניכיון פוצלו, במטרה לעקוף את חובת הדיווח.

7. על פי עובדות האישום השלישי, חברת קדם השקעות בע"מ היא חברה פרטית מוגבלת במניות, שנרשמה ביום 26.3.14 כעוסק מורשה על פי חוק מס ערך מוסף. במועד שאינו ידוע למאשימה, החליטו הנאשם וירון להונות את רשויות המס בצוותא, כאשר בחודש מרץ 2014 או בסמוך לכך פרסמה רשות מקרקעי ישראל מכרז למכירת קרקע בשכונת עין כרם בירושלים. בסמוך לכך, הגיש הנאשם הצעה במסגרת המכרז, לרכישת הקרקע, במחיר של 1,300,000 ₪ בידיעת ירון. ביום 3.7.14 נרשם הנאשם כבעל מניות בלעדי ודירקטור בחברת קדם, בידיעת ירון ובתיאום עמו. ביום 6.8.14 נשלחה לנאשם הודעה בכתב מרמ"י לפיה הזוכה במכרז לא מימש את העסקה ולפיכך באפשרותו של הנאשם לרכוש את הקרקע במחיר של 1,812,062 ₪. בהמשך, ביום 24.8.14 או בסמוך לכך, נמסרו על ידי רמ"י לנאשם נציגו, בידיעת ירון, שני שוברים לתשלום, הראשון, על סך 1,812,062 ₪ כולל מע"מ בגין התשלום לקרקע והשני, על סך 901 ₪ כולל מע"מ בגין דמי תשריט.

8. במועד שאינו ידוע למאשימה, עובר ליום 14.9.14 בנסיבות שאינן ידועות לה, שינה הנאשם בידיעת ירון, בעצמו או באמצעות אחר, את הסכום המופיע בשובר התשלום לקרקע על ידי מחיקת שלושת הספרות האחרונות, כך שהסכום יהיה 1,812 ₪. בהמשך לכך, ביום 14.9.14 שילם הנאשם ו/או ירון או מי מטעמם את שובר התשלום ששונה בסך 1,812 ₪ וביום 16.9.14 שילמו את שובר דמי התשריט על סך 901 ₪. עם היוודע התשלום החלקי, יצרו נציגי רמ"י קשר עם הנאשם וירון באמצעות טלפונים ומסרונים לברר עמם מדוע לא שולם הסכום המקורי ומשלא נענו נשלח מכתב על ידי רמ"י לפיו על הנאשם לשלם את מלוא הסכום הנקוב בשובר התשלום לקרקע עד ליום 2.10.14 אחרת המכרז יבוטל.

9. בד בבד, העבירו הנאשם או ירון, או מי מטעמם באמצעות פקס, העתק שובר התשלום ששונה, אשר שולם ולצדו רשמו הנאשם או ירון בכתב יד "1,812,062 כולל עבור בתיה", אל יועצת המס של חברת קדם והנחו אותה לפעול מול רשויות המס להכרת סך 1,812,062 ₪ כהוצאה מטעם חברת קדם לצורך קבלת החזר מע"מ. הנאשם עשה זאת במטרה לקבל את החזר המע"מ שלא כדין. בהתאם להוראות הנאשם וירון על דעתם, פעלה בתיה מול רשויות המס ודרשה את ניכוי מס התשומות בסך 1,812,062 ₪, לטובת חברת קדם. ביום 2.12.14 העבירו הנאשם וירון את כלל המניות בחברת קדם על שם יוסף מנצ'קובסקי. ביום 15.12.14 ולאחר דין ודברים ממושך מול רשויות המס ובהסתמך על שובר התשלום ששונה, הועבר לחשבון הבנק של חברת קדם החזר מע"מ בסכום של 266,485 ₪. למחרת, ביום 16.12.14 משך הנאשם 266,000 ₪ במזומן מהחשבון והפקידו בקופת נש"מ סיגל דוגה, בתיאום עם ירון.

10. ביום 4.6.24 הגיש הנאשם בקשה לחזרה מהודיה בכתב האישום המתוקן - היא הבקשה שלפניי.

עיקרי טענות הצדדים

11. ב"כ הנאשם טען, כי כבר במהלך הליך הגישור שבסופו הורשע הנאשם על סמך הודייתו, ובימים שחלפו מאז, הוא חש חוסר נוחות רב מהודאתו. לדבריו, אף בטרם הסתיים הדיון, הנאשם יצא בתסכול וזעם מהאולם, ורק כעבור דקות ארוכות שב אליו לאחר שבא כוחו דאז שוחח עמו וניסה לפייס את דעתו, מה שמצביע על הלך נפשו הלא ממוקד בעת מסירת ההודאה. לטענתו, הנאשם נתקף בסחרחורת ודופק לב מואץ, ומסר את הודאתו בעיקר כדי להיחלץ מתחושת המחנק האיומה שפקדה אותו, ולא מתוך רצון טוב וחופשי. על כן, עצם העובדה שהסדר הטיעון נחתם באותו המועד בו התקיים דיון הגישור, מבלי שניתנה לנאשם שהות מספקת לעכל את השלכות חתימתו, מצדיקה את קבלת בקשתו. עם זאת, בבקשתו הבהיר ב"כ הנאשם כי אין לו טענות כלפי מי שייצג את הנאשם במועד הכרעת הדין.

12. עוד הוסיף ב"כ הנאשם, כי לאחר שעייין בחלק מחומר החקירה ובחן אותו אל מול טענות הנאשם, הוא סבור כי המעשים המיוחסים לנאשם לא יובילו להוכחת אשמתו אם יתקיים הליך שמיעת ראיות. כמו כן, נטען כי הנאשם הודה בביצוע העבירות בצוותא חדא, בעוד שכנגד סיגל לא הוגש כתב אישום, מה שמלמד על אפליה פסולה ואכיפה בררנית. ב"כ הנאשם עמד על כך שהבקשה הוגשה בטרם ניתן גזר הדין, ועל כן לאור השלב המוקדם בהליך, אין מקום להכביד על הנאשם יתר על המידה שעה שהוא מבקש לקבל הזדמנות להוכיח את חפותו. לדבריו, בבקשתו אינה נובעת מתוך טעות בדבר כדאיות העסקה, שכן טרם נגזר עונשו, וגם לא מתוך טקטיקה, אלא מכך שקיבל את החלטתו להודות תחת לחץ, ורצונו היחיד הוא להוכיח את חפותו.

13. מנגד, עתרו ב"כ המאשימה לדחות על הסף את בקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו ולהותיר את הכרעת הדין על כנה. לטענתם, לא מתקיימים בעניינו של הנאשם הנימוקים המיוחדים הדרושים בהתאם לחוק ולפסיקה. בנוסף, טענו ב"כ המאשימה, כי לא נפל כל פגם ברצונו החופשי של הנאשם בעת מתן הודייתו בציינם, כי במהלך דיוני הגישור הנאשם היה מעורב, הביע דעתו בעצמו, ואף דרש שההמחאות שחוללו יוחזרו לידי לפני מועד הטיעונים לעונש, ובהתאם לכך תוקן הסדר הטיעון עוד בדיון. יתר על כן, מספר שבועות לאחר הרשעת הנאשם, פנה בא כוחו באותה עת למאשימה ופעל מולה לתיאום איסוף ההמחאות שחוללו, ומסר תצהיר חתום ומאומת של הנאשם עצמו, בו הוא מצהיר שבהמשך להסכמות שגובשו בין הצדדים במסגרת הסדר הטיעון, הוא קיבל לידי את ההמחאות, ואין לו ולא תהיה לו כל טענה כלפי המדינה באשר להליך החילוט.

14. לנוכח המתואר לעיל, סברו ב"כ המאשימה שלא ניתן לקבל את הטענה שהנאשם לא הבין את מהות הסדר הטיעון בשל היותו נתון בסערת רגשות, כאשר בהמשך פעל לקיימו כלשונו. משכך, לדידם, המסקנה היא שהבקשה מהווה מהלך טקטי שמטרתו משיכת ההליך הפלילי או השגת רווחים משניים. נוסף על כך, צוין כי ההליך הפלילי מעצם טיבו הוא מלחיץ עבור אדם מן הישוב ואין בכך כדי לבסס עילה להתיר חזרה מהודיה. אשר לעילה של כשל בייצוג, נטען כי הנאשם יוצג על ידי שלושה עורכי דין שבאו בדברים עם המאשימה, ולא נטענה כל טענה כלפיהם. ביחס לעילה הנוגעת לרצון כן ואמיתי להוכחת חפותו, נטען כי זו נטענה בעלמא ונעדרת תמיכה ראייתית. זאת, גם בשים לב לעיתוי הגשת הבקשה, ארבעה חודשים לאחר מתן הכרעת הדין, מבלי שניתן הסבר מניח את הדעת לשיהוי. לבסוף, צוין כי לא ברורה הטענה לאכיפה בררנית, שכן כנגד סיגל הוגש כתב אישום אשר בוטל במסגרת הסדר טיעון כולל, וממילא אין מקומה של טענה זו בשלב זה של

ההליך.

15. במהלך הדיון שהתקיים בבקשה חזרו ב"כ הצדדים על עיקר טענותיהם שהוגשו בכתב. עם זאת ביחס לעילה של כשל בייצוג, טען ב"כ הנאשם שבא כוחו של הנאשם בזמן הליך הגישור לא יידע מראש את הנאשם כי הוא עשוי להפסיק לייצגו אם ימונה לשיפוט, כפי שאכן קרה, בטרם נשמעו הטיעונים לעונש וניתן גזר הדין.

דיון והכרעה

16. אקדים אחרית לראשית ואציין, כי לאחר שעיינתי בבקשת הנאשם ובתגובתה של המאשימה, וכן לאחר ששמעתי ברוב קשב את טיעוני ב"כ הצדדים במסגרת הדיון שהוקדש לבקשה זו, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להידחות, מהנימוקים שיפורטו בהמשך.

חזרה מהודיה - המסגרת הנורמטיבית

17. סעיף 153(א) לחוק סדר הדין הפלילי קובע:

"הודה הנאשם בעובדה, אם בהודיה שבכתב לפני המשפט ואם במהלך המשפט, רשאי הוא בכל שלב של המשפט לחזור בו מן ההודיה, כולה או מקצתה, אם הרשה זאת בית המשפט מנימוקים מיוחדים שיירשמו".

18. נקודת המוצא היא שנאשם אינו רשאי לחזור בו מהודיה, בין מלאה ובין חלקית, אלא אם בית המשפט הרשה זאת. כמו כן מורנו המחוקק, כי לא בנקל יורשה נאשם לחזור בו מהודייתו, אלא רק מקום בו התקיימו נימוקים מיוחדים המצדיקים זאת. מכאן, אנו למדים שיש לייחס משקל רב להחלטתו של נאשם להודות בביצוע עבירה שמיוחסת לו, ואין לאפשר מצב בו, כדבר שבשגרה, נאשם יודה ויחזור בו מהודייתו כלאחר יד. זאת חרף ההכרה בלחצים, בקשיים ובלבטים שעמם מתמודד נאשם בפלילים.

19. בית המשפט העליון עמד גם הוא על חשיבות **"כוחה המשפטי של הודיה שניתנה בפני בית המשפט. האחרונה מהווה את הבסיס להרשעת הנאשם על כל המשתמע מכך. דווקא בשל האמור יש להתייחס להודאת נאשם בתוך כותלי בית המשפט ברצינות הראויה. הנאשם אינו בגדר "סוחר בשוק" המשפט הפלילי. הוא אינו רשאי לשמור את כל הקלפים באמתחתו ואינו בן חורין לעבור מהודאה לכפירה בכל עת אשר יחפוץ"** (ע"פ 3227/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (24.1.2011)).

20. בפסיקת בית המשפט העליון לאורך השנים, נדונה השאלה מה הם אותם "נימוקים מיוחדים" אשר בהתקיימותם מוסמך בית המשפט להתיר לנאשם לחזור בו מהודייתו. נקבע כי ככלל, נאשם יורשה לחזו בו מהודייתו, אך ורק **"בנסיבות חריגות, בהתקיים פסול בהודיה עקב פגם ברצונו החופשי ובהבנתו של הנאשם את משמעות הודייתו, או אם ההודיה הושגה שלא כדין באופן המצדיק פסילתה"** (בע"פ 1958/98 פלוני נ' מדינת ישראל, נז(1) 577, פסקה 24

((25.12.2002)).

21. באחת הפרשות, בית המשפט העליון עמד על העילות המרכזיות להתרת חזרה מהודיה, תוך שצוין כי אין מדובר ברשימה סגורה, וכן עמד על נקודות הזמן בהליך הפלילי, שבהן יש מקום ליטות יותר להתיר את החזרה מהודיה:

"חזרה מהודאה אשר ניתנה במסגרת הסדר טיעון תותר במקרים חריגים בלבד. עילות החזרה מהודאה אשר הוכרו בפסיקה כוללות, בראש ובראשונה, פגם ברצונו החופשי של הנאשם במתן ההודאה; עילה נוספת היא כשל חמור בייצוג המשפטי שניתן לנאשם, אשר עשוי לנבוע ממחדלים קשים של הסניגור, דוגמת התעלמות מראיות, או כל מחדל סניגוריאלי אחר אשר הופך את ייצוג הנאשם לבלתי מקצועי מעיקרו; ועילה שלישית היא רצונו הכן של הנאשם להביא לחשיפת האמת העובדתית. משמע, הנאשם יהא רשאי לחזור בו מהודאתו אם ישכנע את בית המשפט כי הוא עושה זאת מתוך רצון כן ואמיתי להוכיח את חפותו. ביחס לשלוש העילות האמורות, הנטל להוכיח את התקיימותה של כל עילה ועילה רובץ על הנאשם.

יודגש, ככל שבקשת הנאשם לחזרה מהודיה תוגש בשלב מאוחר יותר בהליך, כך בית המשפט יטה שלא להיענות לבקשתו. בפרט, בית המשפט יטה שלא לאפשר לנאשם לחזור בו מהודייתו מקום שבו טענתו זו הועלתה לראשונה לאחר מתן גזר דינו. במקרים אלו ישנה אפשרות כי בקשת הנאשם לחזרה מהודיה נובעת מאכזבתו מחומרת העונש שנגזר עליו, ולא מאמונתו הכנה בחפותו" (ע"פ 2840/23 יעקב קוטובסקי נ' מדינת ישראל, פסקה 17 (6.6.2023)); ההדגשות במקור, ההפניות הוסרו - ח.מ.ל).

מן הכלל אל הפרט

22. כאמור, סבורתני כי אף לא אחד מהחריגים שנדונו בפסיקה מתקיימים בעניינו של הנאשם, ואין מקום להתיר לו לחזור בו מן ההודיה.

23. כמתואר לעיל, השאלה המרכזית העומדת לפני בית המשפט בבוחנו האם יש מקום ליתן רשות לנאשם לחזור בו מהודייתו, היא השאלה האם הנאשם הבין את תוכן ואת משמעות הודייתו, ובענייננו, האם הנאשם הבין את תנאי הסדר הטיעון על בוריים. סבורתני, כי הנאשם לא הצליח להרים את הנטל הדרוש כדי להראות שלא הבין את תנאי הסדר הטיעון עליו חתם. הסדר הטיעון שבמסגרתו הודה הנאשם לא הפציע לראשונה ביום בו החליט הנאשם להודות בעובדות כתב האישום המתוקן ולחתום על הסדר הטיעון. למעשה, כעולה מתגובת המאשימה, המשא ומתן בין הצדדים לגיבושו של הסדר טיעון החל עוד בשנת 2020 וכלל פגישות והתכתבויות רבות עם בא כוחו באותו זמן ועם זה שהחליפו. לבסוף, ולאחר שניסיונותיהם של הצדדים להגיע להבנות העלו חרס, הם הופנו בהסכמה להליך הגישור אשר התנהל לפניי.

24. גם הליך הגישור היה ממושך ואפשר לנאשם זמן מספיק לשקול את רצונו להודות ולחתום על הסדר הטיעון ואף להשפיע על תוכנו. במסגרת הליך הגישור התקיימו שני דיונים, כאשר הדיון הראשון התקיים ביום 21.1.24 וארך כשעתיים, כלל הפסקות להתייעצויות של הצדדים, ובסופו הוסכם על דחיית הדיון במספר ימים כדי לאפשר הידברות נוספת. ב"כ המאשימה אף ציינו כי ביום 29.1.24, לבקשת ב"כ הנאשם, התקיימה פגישה במשרדי המאשימה שבה הוא פירט, בין היתר, את נסיבותיו האישיות והרפואיות של הנאשם ובנו, ובעקבות פגישה זו גובש מתווה מוסכם להסדר הטיעון. הדיון השני התקיים ביום 8.2.24, כאשר תחילה טען כל צד לפני בית המשפט במעמד צד אחד ובהמשך התקיים דיון משותף שכלל משא ומתן לגבי כל רכיבי ההסדר.

25. עינינו הרואות, כי מדובר בתהליך אשר נפרש על פני כשבועיים וחצי, במסגרתו ניתנו לנאשם הזדמנויות רבות לשקול אם ברצונו לערוך הסדר טיעון עם המאשימה אם לאו, ולעמוד על זכותו לנהל הליך הוכחות במטרה להוכיח את חפותו. מעבר לכך, התרשמתי כי בדיוני הגישור הנאשם הפגין מעורבות, ידע והבנה במתרחש ובתנאי הסדר הטיעון. לפיכך, אין בידי לקבל את טענת הנאשם שבחר להודות ולחתום על הסדר הטיעון בהיותו שרוי בלחץ נפשי משמעותי שחווה במהלכו של דיון הגישור השני. יוער, כי לו חש הנאשם שהוא מצוי בסערת רגשות שאינה מאפשרת לו לקבל החלטה מושכלת, יכול היה לבקש לדחות את הדיון במספר ימים נוספים על מנת לשקול את הסדר הטיעון המוצע.

26. ברם, הנאשם לא עשה כן, אלא בחר להודות בעובדות כתב האישום המתוקן ולחתום על הסדר הטיעון, וחרף סערת הרגשות בה היה מצוי לדבריו, עמד על שלו וביקש להכניס להסדר הטיעון סעיף הנוגע להחזרת ההמחאות לידי עוד בטרם יינתן גזר הדין. מעבר לכך, כשלושה שבועות לאחר הרשעתו, הגיש ב"כ הנאשם מטעמו בקשה להחזרת ההמחאות, ובמסגרת זאת הגיש תצהיר חתום על ידי הנאשם אשר מאשר את מחויבותו להודייתו ולהסדר הטיעון. למעשה, רק כארבעה חודשים לאחר הרשעתו, ולאחר שהנאשם קיבל בחזרה את ההמחאות שחוללו בהתאם להסדר הטיעון, הוגשה בקשתו לחזור בו מהודייתו. אני סבורה כי בהתנהלות זו של הנאשם יש בה כדי ללמד כי לא נפל כל פגם ברצונו החופשי בעת מתן ההודיה, שהיא, כאמור, השאלה המרכזית העומדת לפניי.

27. כמו כן, אופיו של הליך הגישור והתנהלותו של הנאשם במהלכו, כפי שתוארו לעיל, מלמדים גם על כנות רצונו הנתענת כעת להוכיח את חפותו. מאחר שנראה כי הנאשם הבין את תוכן כתב האישום המתוקן ואת תנאי הסדר הטיעון בעת הודייתו, ואף פעל בשבועות שלאחר מכן ליישום ההסדר, בקשתו לחזרה מהודיה הוגשה חודשים אחרי הרשעתו ללא הסבר ברור לשיהוי זה, כל אלה מובלים למסקנה כי בקשה זו הוגשה מתוך שיקולים טקטיים, ולא מתוך רצון כן ואמיתי להגיע לחקר האמת ולהוכיח את חפותו. יודגש, כי אף שטרם ניתן גזר הדין בעניינו של הנאשם, הפסיקה עמדה על כך שעל בית המשפט לשאול עצמו מה הסיבה האמיתית שהביאה את הנאשם לבקש לחזור בו מהודייתו, ולהשתכנע שבקשתו לא נובעת מתמרון פסול (ע"פ **מדינת ישראל נ' קאסם סמחאת**, מה(5) 798, פסקה 8 לפסק דינו של השופט גולדברג ופסק דינה של השופטת נתניהו (1991)). זאת נוכח התפיסה כי "**הדגש המרכזי [...] מושם בראש וראשונה על שאלת רצונו החופשי של הנאשם בשעת ההודיה, ומידת הבנתו את משמעות החלטתו. ברי כי ההליך**

הפלילי אינו 'תכנית כבקשתך' ואין לאפשר לנאשם לתעתע בבתי המשפט (ובתביעה); ועם זאת, יש מקום לבדוק כראוי את 'אותות האמת' של החזרה מהודיה, שמא יש בה ממש" (ע"פ 10478/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה ט' (24.6.2010)).

28. לדידי, גם העילה הנוגעת לכשל בייצוג אינה מתקיימת, ואף הנאשם נמנע מלטעון להתקיימותה מפורשות. בתחילת הדרך, יוצג הנאשם על ידי עו"ד יריב אבירם מטעם הסנגוריה הציבורית, ובהמשך עבר הייצוג לידיו של עו"ד ניר שניידרמן, גם הוא מטעם הסנגוריה הציבורית, אשר ייצג את הנאשם במסגרת הליך הגישור, ההודיה והחתימה על הסדר הטיעון, ולאחר מכן פעל מול המאשימה להשבת ההמחאות. עם מינויו של עו"ד שניידרמן לשיפוט הועבר הייצוג לידי עו"ד סלבה רודנקו, אשר המשיך את הטיפול בעניין ההמחאות. לאורך כל התקופה שבה נוהלו המשא והמתן והליכי הגישור עם באי כוחו של הנאשם מול המאשימה, לא נשמעה מפיו כל טענה ביחס לייצוג המשפטי. אף בבקשתו הכתובה, מסר בא כוחו הנוכחי, עו"ד תמיר סלומון, כי אין לו כל תלונה בדבר הייצוג של עו"ד שניידרמן בעת הליך הגישור.

29. ברם, במהלך הדיון בבקשה, טען ב"כ הנאשם כי היה על עו"ד שניידרמן ליידע את הנאשם כי הוא עשוי להתמנות לשיפוט ובמצב זה לא יוכל לייצג את הנאשם במסגרת הטיעונים לעונש. טענה זו אין בידי לקבלה. ראשית, עו"ד שניידרמן, כמו עורכי דין רבים במדינת ישראל אשר נמצאים בתהליך מינוי כשופטים, לא יכול היה לדעת אם ומתי ימונה ויאלץ להעביר את התיקים שבהם הוא מטפל לידי עורכי דין אחרים, ועל כן לא היה צריך למסור פרט זה לידיעת הנאשם. שנית, אין מדובר בייצוג פרטי אלא ייצוג מטעם הסנגוריה הציבורית שהתחלף כמה פעמים בגדרי ההליך, מבלי שנשמעה כל תלונה בנוגע אליו. שלישית, אף אם אמונתו של הנאשם כי עו"ד שניידרמן ייצגו במהלך הטיעונים לעונש היוותה עבורו שיקול בהחלטה להודות, אין בכך כדי להצביע על כשל בייצוג, שכן הנאשם לא הציג כל פגם בהסדר הטיעון או זכות דיונית כלשהי שנמנעה ממנו. מה גם שבהיעדר כל טרזניה אשר לייצוג, אף לא התבקשה תגובתו של עו"ד שניידרמן לטענות (ר' ע"פ 8777/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (29.10.19)). דומני, כי מוטב היה שטענה זו כלל לא הייתה נשמעת, ועל כל פנים אין בה ממש ויש לדחותה.

30. ב"כ הנאשם גם התייחס בבקשתו להחלטותי בת"פ 62929-11-22 מימים 27.6.24 ו-8.8.24 בגדרם נדחתה בקשה דומה של ירון דוגה, שותפו של הנאשם לעבירות שהועמד לדין יחד עם רעייתו סיגל בהליך נפרד. לדבריו, אין מקום לגזור גזירה שווה בין עניינו של ירון לזה של הנאשם, מפני שירון קיבל טובת הנאה במסגרת הסדר הטיעון עצמו, בדמות ביטול כתב האישום כנגד רעייתו, וזה אינו המצב בעניינו של הנאשם. כשלעצמי, איני רואה הבדל כה משמעותי בין טובת ההנאה שקיבל ירון, ביטול כתב האישום כנגד רעייתו, לזו שקיבל הנאשם, החזרת ההמחאות שחוללו לידיו. כמו כן, מעבר לטיבה של טובת ההנאה, כאמור, החשוב לענייננו הוא שקבלתה והפעולה לקבלה לאחר ההודיה מלמדים על היעדר פגם ברצונו החופשי ועל היעדר כנותו בבקשתו כעת לניהול המשפט.

31. אשר לבקשת ב"כ הנאשם להפנותו לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר לעונש, החלטתי להיעתר לבקשה זו. אמנם, נוכח בקשת הנאשם לחזור בו מהודייתו והיעדר לקיחת אחריות

למעשיו, שירות המבחן יתקשה לעבד עם הנאשם את המניעים לביצוע העבירה לצורך מתן המלצה שיקומית טיפולית. עם זאת, מאחר שטרם התקיים הדין בטיעונים לעונש, ומאחר שמדברי ב"כ הנאשם עולה שהנאשם נעדר עבר פלילי בתחום הרלוונטי לעבירות שבהן הורשע, אני סבורה כי יש מקום להפנותו לשירות המבחן על מנת שיביא לידי ביטוי את נסיבותיו האישיות. יוער, כי להבדיל מעניינו של דוגה שביקש שיוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו ובקשתו סורבה, מצאתי להיעתר לבקשתו של הנאשם לאור השלב בו ההליך מצוי, כאשר להבדיל מעניינו של דוגה שם נשמעו כבר טיעונים לעונש, והוצגו ראיות למכביר לעונש וכן הוגשו חוות דעת של גורמים טיפוליים ורפואיים, ורק לאחר מכן בטרם מתן גזר הדין התבקש תסקיר שירות מבחן, מה שאין כן בעניינינו.

סוף דבר

32. לאור כל האמור לעיל, הבקשה לחזרה מהודיה בעובדות כתב האישום המתוקן ולביטול הסדר הטיעון נדחית. לצד זאת, מצאתי להורות כי הנאשם יופנה לשירות המבחן לצורך הכנת תסקיר לעניין העונש.

33. נקבע לטיעונים לעונש ליום 31.10.24 בשעה 8:30.

34. שירות המבחן יכין תסקיר בעניינו של הנאשם עד ליום 27.10.24. ניתן ליצור קשר עם הנאשם באמצעות בא כוחו, עו"ד סולומון, בטל' 03-5757481 או בפקס' 03-5757483.

35. ב"כ הנאשם יוודא את התייצבותו לדין.

המזכירות תשלח העתק ההחלטה לשירות המבחן ולב"כ הצדדים.

ניתנה היום, כ"ב אב תשפ"ד, 26 אוגוסט 2024, בהעדר הצדדים.